

Jak zjistit, že jste plodná? Pomocí důkladného preventivního vyšetření

Spousta žen kolem třicítky řeší poměrně zásadní otázky: Jsem zdravá? Mohu mít děti? A mohu s plánováním rodiny ještě pár let počkat? Nebo mám nejvyšší čas a neměla bych otálet?

Studie ukazují, že tři čtvrtiny žen v reprodukčním věku zajímá, v jakém stavu se nachází jejich plodnost. 80 % z nich také uvádí, že pokud by během vyšetření zjistily nepříznivý výsledek, začaly by se o dítě snažit aktivně. Některé kliniky reprodukční medicíny a soukromí gynekologové proto nabízejí speciální preventivní testy a vyšetření, které odhalí případné potíže s plodností, a následně navrhnou vhodná opatření.

„U pacientek zvažujeme nejen věk, BMI a laboratorní hormony (AMH – Antimülleriánský hormon, DHEA, FSH, LH a hladiny dalších hormonů a vitaminů), ale především vycházíme ze skutečného funkčního stavu reprodukčního systému – ten nejlépe poznáme analýzou menstruačního cyklu a pomocí cíleného ultrazvukového vyšetření, během kterého se zaměřujeme například na počet antrálních folikulů,“ vysvětluje MUDr. Ondřej Matěna z Institutu reprodukční medicíny Unica.

Počet vajíček začíná klesat již od 6. měsíce vývoje ženského plodu v děloze a nezastaví se v průběhu celého reprodukčního života ženy. *„Tento pokles začíná být závažnější po 35. roce věku, kdy navíc dochází k vyčerpání zejména těch kvalitních oocytů,“* konstatuje MUDr. Ondřej Matěna.

Na ovariální rezervu, tedy zásobu vajíček, má vedle věku negativní vliv i kouření, vysoké BMI a operace na vaječniku, případně endometrióza. Oproti tomu za klesající kvalitou vajíček stojí především věk a žena ji ani zdravým životním stylem nemůže nijak ovlivnit. *„S každým rokem ubývají ve vaječniku geneticky kvalitní vajíčka, a tak dozrávají a uvolňují se vajíčka geneticky nekvalitní. S tím pak roste počet spontánních potratů a klesá šance na otěhotnění i donošení zdravého dítěte,“* upřesňuje MUDr. Ondřej Matěna.

Laboratorní vyšetření, které určuje hladinu Antimülleriánského hormonu, hodnotí zásobu folikulů, tj. malých cyst obsahujících vajíčka. Čím je hodnota AMH vyšší, tím vyšší je i počet folikulů a tedy i vajíček. Jedná se tedy o kvantitativní zhodnocení ovariální rezervy, kvalitu posléze ověří až samotná IVF léčba.

Pro úspěšné početí mohou být významné i hladiny vitamínu D a stav štítné žlázy. Ženy s nedostatkem vitamínu D a s vysokými hodnotami TSH (tj. sníženou funkcí štítné žlázy) mají podle studií vyšší riziko potratů v prvním trimestru, a to jak při spontánním početí, tak při IVF léčbě. V létě nedostatek vitamínu D díky intenzivnímu slunečnímu záření většinou nehrozí, po zbytek roku ho mohou ženy čerpat například z vajec, cereálií nebo tuku ryb.

V případě podezření na hyperandrogenní syndrom (který je známý také jako syndrom polycystických ovarií) se vyšetřuje i hladina DHEA sulfátu, který u pacientek určuje míru nadprodukce mužských pohlavních hormonů.

Základním vyšetřením pak zůstává vaginální ultrazvuk, během kterého lékař zjišťuje skutečný stav vaječníků a může sledovat růst folikulů.

Vstupní pohovor, testy a vyšetření probíhají v jednom dni a zaberou cca 1 hodinu. Základní představu získá pacientka ihned, výsledek laboratorních testů se pak dozví do 2 týdnů. Cena za indikaci se pohybuje do částky 1000 Kč.

„Pro všechny ženy platí, že je lepší počít nebo plánovat početí co nejdříve, ne vždy to ale jejich situace umožňuje – pro tyto pacientky může být řešením preventivní zamražení vajíček. Pokud během vyšetření zjistíme konkrétní potíže, jsme samozřejmě schopni doporučit i adekvátní léčbu daného problému,“ doplňuje MUDr. Ondřej Matěna.

„Toto vyšetření a testy považujeme za vhodné především u mladších žen, kolem třiceti let, které ještě zvažují, zda budovat kariéru, cestovat nebo se věnovat zakládání rodiny. V okamžiku, kdy se ukáže, že by za pár let už mohly mít s početím potíže, většina žen své priority přehodnotí ve prospěch rodiny,“ uzavírá lékař.

